Dosarul nr. 3-1270/2023
2-23073658-12-3-23052023

**H O T Ă R Â R E**
în numele Legii

16 decembrie 2025 mun. Chişinău

Judecătoria Chişinău, sediul Râșcani
Instanța compusă din:
Preşedintele şedinţei, judecătorul Ina Pruteanu
Grefierul Ilie Crîjanovschi

examinând în ședință de judecată publică acțiunea de contencios administrativ intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Veronica Alexeiciuc împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova, Direcției Profesii și Servicii Juridice, Comisiei de disciplină a experților judiciari, terț Anatolie Achimov, privind anularea hotărârii nr. CD10/2022 din 11 mai 2023 a Comisiei de disciplină a experților judiciari pe lângă Ministerul Justiției al Republicii Moldova; constatarea abaterilor disciplinare admise de expertul judiciar particular Anatolie Achimov la întocmirea Raportului de expertiză nr. 183 din 05 noiembrie 2021,

**c o n s t a t ă :**

**Aspecte procedurale:**

La 23 mai 2023, Veronica Alexeiciuc a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției, Direcției Profesii și Servicii Juridice, Comisiei de Disciplină a Experților Judiciari, terț Anatolie Achimov, privind anularea actului administrativ.

La 23 mai 2023, cauza menționată a fost distribuită aleatoriu spre examinare prin intermediul Programului Integrat de Gestionare a Dosarelor judecătorului-raportor Viorica Dodon.

Prin încheierea din 15 septembrie 2025 a vicepreședintei interimare a Judecătoriei Chişinău, sediul Râșcani, s-a dispus supunerea redistribuirii cauzei de contencios administrativ înaintată de Veronica Alexeiciuc împotriva Ministerului Justiției, Direcției Profesii și Servicii Juridice, Comisiei de Disciplină a Experților Judiciari, terț Anatolie Achimov privind anularea actului administrativ, unui alt judecător specializat în materie de contencios administrativ, pentru examinare.

La 16 septembrie 2025, cauza menționată a fost redistribuită aleatoriu spre examinare prin intermediul Programului Integrat de Gestionare a Dosarelor judecătorului-raportor Ina Pruteanu.

**Pretențiile reclamantei:**

În motivarea cererii reclamanta a indicat că, la 21 februarie 2022, în adresa Comisiei de disciplină a experților Judiciari a fost înregistrată sesizarea prin care s-a solicitat atragerea la răspundere disciplinară a expertului judiciar Anatolie Achimov.

A menționat că temei pentru adresarea către Comisia de disciplină a experților judiciari au servit următoarele circumstanțe de fapt și de drept. La 21 august 2019, în Registrul nr. 1 de evidență a sesizărilor despre infracțiuni ale DGT Nord a CNA cu nr. 20190460139 a fost înregistrat raportul de autosesizare al Ofițerului de urmărire penală al DUP al DGT Nord al CNA, pe materialele acumulate în baza plângerii cet. Alexeiciuc Veronica, la acțiunile ilegale ale cet. ***** și ***** și ale persoanelor publice din cadrul Primăriei mun. Bălți, Agenția pentru supravegherea tehnică și oficiul Cadastral Teritorial Bălți. În cadrul examinării plângerii, de către ***** și ***** a fost prezentat raportul de expertiză extrajudiciară nr. 183 din 05 noiembrie 2021, întocmit de către Achimov Anatolie.

Obiectivele expertizei: la elaborarea procesului-verbal de recepție finală au fost ignorate sau respectate prevederile normative în construcției. Reieșind din tipul, forma și locația bunului imobil, înregistrat după *****, *****, de constatat dacă din punct de vedere tehnic creează sau nu impedimente asupra modului de amplasare și exploatare a bunurilor imobile învecinate.

Concluziile expertizei: în urma investigațiilor efectuate asupra actelor legislative și de facto ale imobilului la tipul, forma, lucrările s-au executat și finalizat în corespundere cu prevederile legale, fapt ce se încadrează eficient în siluita urbei, situația arhitectural urbanistică, amenajării teritoriului și asigurării funcționării și dezvoltării acestor, ceea ce denotă că, din punct de vedere tehnic, nu creează impedimente modului de amplasare și exploatare a bunurilor imobile învecinate și a cartierului rezidențial.

Potrivit răspunsului la petiția adresată de către Veronica Alexeiciuc către Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale al Republicii Moldova, s-a constatat că expertul judiciar particular Anatolie Achimov nu deține și nu a deținut calitatea de expert tehnic în construcții atestat.

Astfel, în opinia reclamantei, la elaborarea raportului de expertiză extrajudiciară nr. 183 din 05 noiembrie 2021, expertul judiciar particular Achimov Anatolie și-a depășit competențele sale, deoarece concluziile expertului din raportul de expertiză extrajudiciare, în partea ce ține de răspunsul – „imobilului la tipul, forma, lucrările - se încadrează eficient în siluita urbei, situația arhitectural

urbanistică, amenajării teritoriului și asigurării funcționării și dezvoltării acestora, ceea ce denotă că, din punct de vedere tehnic, nu creează impedimente modului de amplasare și exportare a bunurilor imobile învecinate și a cartierului rezidențial" - ține de competența expertizei tehnice a construcției, care reprezintă un complex de măsuri pentru determinarea și evaluarea caracteristicilor reale ale construcției, în scopul asigurării funcționalității utilizării în continuare a construcției, consolidării sau post-utilizării.

Reclamanta a invocat că, potrivit prevederilor art. 13 alin. 5 al Legii privind calitatea în construcții nr. 721/1996, expertizele tehnice ale proiectelor și construcțiilor se efectuează numai de către experți tehnici în construcție - calitate pe care expertul judiciar particular Achimov Anatolie nu o deține și nu a deținut-o.

Potrivit listei experților judiciari particulari atestați, Achimov Anatolie are următoarele calificări de specialitate: expertiza de cercetare a obiectelor imobile, construcțiilor; materialelor de construcții și altor documente; partajarea imobilului și determinarea modului de folosire a sectoarelor de teren; evaluarea bunurilor imobile și a utilajului.

Astfel, în urma examinării nomenclatorului expertizelor judiciare în raport cu calificările și specialitățile atestate ale expertului judiciar particular Achimov Anatolie, reclamanta a constatat că ultimul poate efectua expertize judiciare și extrajudiciare în domeniul construcțiilor doar în partea ce ține de: evaluarea bunurilor imobile și a utilajului tehnic - Cercetarea obiectelor imobiliare în scopul stabilirii valorii imobilului (de piață, de lichidare, reziduală etc.) și a utilajului tehnologic; Partajarea/modul de folosință a bunurilor imobile - Cercetarea variantelor de partajare/mod de folosință a bunurilor imobile privind întocmirea acestora în conformitate cu legislația în vigoare; Cercetarea obiectelor imobiliare, materialelor de construcției si a documentelor conexe - verificarea documentelor privind elaborarea acestora în conformitate cu legislația în vigoare; corespunderea obiectului inspectat cu documentele prezentate; stabilirea costului lucrărilor efectuate la bunul imobil în baza proceselor-verbale ale lucrărilor executate; verificarea costului lucrărilor de reparație; stabilirea costului lucrărilor pentru aducerea construcției în stare satisfăcătoare în urma scurgerii de apă etc.;

Însă, în raportul de expertiză extrajudiciară nr. 183 din 05 noiembrie 2021, expertul judiciar particular Anatolie Achimov, depășindu-și atribuțiile de expert, a evaluat și determinat caracteristicile reale ale construcției, în scopul asigurării funcționalității și posibilității utilizării în continuare a construcției consolidate și post-utilizarea acesteia, precum și impactul acestei construcții asupra imobilului din vecinătate, care îi aparține reclamantei cu drept de proprietate.

De asemenea, s-a reținut că, făcând cunoștință cu raportul de expertiză extrajudiciară nr. 183 din 05 noiembrie 2021, întocmit de expertul Achimov Anatolie, s-a constatat: existența rezultatelor contradictorii de expertiză a

construcțiilor existente în raport cu Raportul de expertiză nr. 5697-09-11/T din 12 septembrie 2011, privind examinarea stării tehnice, executat de către Serviciul de Stat pentru verificarea și expertizarea proiectelor și construcțiilor. Concluziile raportului de expertiză contestat sunt în contradictoriu cu circumstanțele de fapt, în raport cu executarea și finalizarea lucrărilor de construcție în corespundere cu prevederile legale privind normativele în construcției; depășirea competenței de către expertul judiciar particular Anatolie Achimov la executarea raportului de expertiză extrajudiciară nr. 183 din 05 noiembrie 2021.

Astfel, la 11 mai 2023, examinând în ședință publică sesizarea depusă, Comisia de disciplină a experților judiciari pe lângă Ministerul Justiției a hotărât: se respinge ca fiind vădit neîntemeiată sesizarea depusă de către Veronica Alexeiciuc cu nr. 456 din 21 februarie 2022 în privința expertului judiciar Achimov Anatolie, în legătură cu expirarea termenului de prescripție de atragere la răspundere disciplinară a expertului judiciar.

Veronica Alexeiciuc consideră că hotărârea Comisiei de disciplină a experților judiciari pe lângă Ministrul Justiției nr. CD10/2023 din 11 mai 2023 este ilegală și neîntemeiată.

Astfel, a invocat că potrivit art. 58 lit. f) din Legea nr. 68/2016 cu privire la expertiza judiciară și statutul expertului judiciar, constituie abateri disciplinare ale expertului judiciar ce țin de activitatea de expertiză judiciară efectuarea unei expertize judiciare într-un domeniu în care nu deține calificarea de expert judiciar.

Potrivit art. 60 alin. (1) din Legea nr. 68/2016 cu privire la expertiza judiciară și statutul expertului judiciar, procedura disciplinară începe de drept în momentul depunerii sesizării motivate privind faptele expertului judiciar care pot constitui abateri disciplinare. Această sesizare poate fi depusă de orice persoană care se consideră lezată în drepturi prin acțiunile expertului judiciar, precum și de către ministrul justiției, conducătorul instituției publice de expertiză judiciară, părțile în proces.

Potrivit art. 62 alin. (1), (2) din Legea nr. 68/2016 cu privire la expertiza judiciară și statutul expertului judiciar, sesizarea privind faptele expertului judiciar care pot constitui abateri disciplinare se adresează Comisiei de disciplină și se depune la Ministerul Justiției.

Potrivit pct. 27 lit. (b) a Regulamentului Comisiei de disciplină a experților judiciari aprobat prin Ordinul Ministerului Justiției nr. 120 din 14.02.2018, examinarea cauzei disciplinare are la bază următoarele principii: celeritatea procedurii - Comisia de disciplină este obligată să soluționeze sesizarea fără întârziere, cu respectarea drepturilor persoanelor implicate și a legislației.

Astfel, contrar prevederilor legale, Comisia de disciplină a experților judiciari nu a soluționat sesizarea depusă de către Veronica Alexeiciuc în termenii prevăzuți de art. 62 alin. (2) din Legea nr. 68/2016 cu privire la expertiza judiciară și statutul

expertului judiciar. Or, sesizarea a fost înregistrată la 21 februarie 2022 cu nr. 456, iar examinarea acesteia a avut loc la 11 mai 2023, ceea ce contravine pct. 31 din Regulamentul Comisiei de disciplină a experților judiciari.

În consecință, reclamanta a remarcat faptul că sesizarea ei a fost depusă în termeni legali, or încălcarea disciplinară a avut loc la 05 noiembrie 2021, când a fost efectuat raportul de expertiză nr. 183, iar sesizarea a fost depusă la data de 21 februarie 2022.

Potrivit art. 59 alin. (4) din Legea nr. 68/2016 cu privire la expertiza judiciară și statutul expertului judiciar, sancțiunea disciplinară poate fi aplicată nu mai târziu de 6 luni de la data constatării abaterii disciplinare și nu mai târziu de un an de la data comiterii ei. În termenele indicate nu se include durata procedurii penale, perioada aflării în concediu anual de odihnă sau în concediu medical.

Astfel, consideră că argumentul Comisiei de disciplină a experților judiciari privitor la faptul respingerii sesizării din considerentul expirării termenului de prescripție de atragere la răspundere disciplinară a expertului este unul vădit neîntemeiat.

**Obiecțiile pârâtului:**

La 14 iulie 2023, Ministerul Justiției, Comisia de disciplină a experților judiciari, a depus referință asupra cererii de chemare în judecată, prin care a solicitat respingerea acțiunii înaintate de către Veronica Alexeiciuc fiind neîntemeiată.

În susținerea poziției sale, autoritatea publică pârâtă a specificat că, la 21 februarie 2022, în adresa Ministerului Justiţiei a parvenit sesizarea înregistrată cu nr. 456, înaintată de către Veronica Alexeiciuc, prin care a solicitat atragerea la răspundere disciplinară a expertului judiciar Anatolie Achimov, nr. licenţei EJ 068171.

Conform conţinutului sesizării înaintate de Veronica Alexeiciuc, ultima pretinde faptul că expertul judiciar Anatolie Achimov a întocmit raportul de expertiză extrajudiciară nr. 183 din 05 noiembrie 2021 cu depăşirea competenţelor sale, menționând că potrivit nomenclatorului expertizelor judiciare în raport cu calificările şi specialităţile atestate ale expertului Anatolie Achimov, acesta poate efectua expertize judiciare şi extrajudiciare în domeniul construcţiilor doar în partea ce ţine de evaluarea bunurilor imobile şi a utilajelor tehnice, partajarea/modul de folosinţă a bunurilor imobile, cercetarea obiectelor imobiliare, materialelor de construcţie şi a documentelor conexe, neavând calitatea de expert tehnic în construcţie.

Sesizarea înaintată de către Veronica Alexeiciuc la 21 februarie 2022 a fost înregistrată cu nr. 10 în Registrul de evidenţă a corespondenţei adresate Comisiei de disciplină a experţilor judiciari.

Prin scrisoarea nr. 05/456 din 21 martie 2022, reclamanta a fost notificată de către pârât că la moment Comisia de disciplină a experţilor judiciari nu este constituită, Ministerul Justiţiei întreprinde măsuri de soluţionare în vederea constituirii Comisiei şi reclamanta va fi informată cât de curând posibil odată cu iniţierea activităţii Comisiei de disciplină a experţilor judiciari.

Prin urmare, fiind formată Comisia de disciplină a experţilor judiciari prin ordinul ministrului justiţiei nr. 296 din 25 noiembrie 2022, s-a stabilit data de examinare a cauzei disciplinare în privinţa expertului judiciar Achimov Anatolie pentru 11 mai 2023.

Până la această dată, prin scrisoarea nr. 12/2023 din 13 februarie 2023, Achimov Anatolie a fost informat că, în temeiul art. 62 alin. 6 din Legea cu privire la expertiza judiciară şi statutul expertului judiciar nr. 68 din 14.04.2016, este în drept a depune în scris opinia referitor la sesizarea înaintată de către Veronica Alexeiciuc, precum şi alte documente şi probe considerate a fi necesare.

Astfel, la 10 martie 2023, în adresa Comisiei a parvenit opinia scrisă a expertului Achimov Anatolie pe marginea sesizării, considerând-o neîntemeiată.

La 11 mai 2023, Comisia de disciplină a experţilor judiciari a examinat în şedinţă sesizarea reclamantei Veronica Alexeiciuc, fiind emisă hotărârea prin care s-a respins ca fiind neîntemeiată sesizarea depusă Veronica Alexeiciuc cu nr. 456 din 21 februarie 2022 în privinţa expertului judiciar Achimov Anatolie, în legătură cu expirarea termenului de prescripţie de atragere la răspundere disciplinară a expertului judiciar.

Autoritatea publică pârâtă consideră că cerinţa privind constatarea abaterii disciplinare de către instanţă depăşeşte limitele imputernicirilor instanţei de judecată, deoarece nu poate instanţa de judecată să substituie un organ colegial, în cazul de faţă Comisia de disciplină a experţilor judiciari care, potrivit art. 61 alin. (1) din Legea cu privire la expertiza judiciară şi statutul expertului judiciar nr. 68 din 14.04.2016, are drept scop examinarea cazurilor de încălcare a disciplinei și deontologiei expertului judiciar, precum și sancţionarea disciplinară a experţilor judiciari, indiferent de forma de organizare a activităţii lor, conform prevederilor prezentei legi si ale propriului regulament aprobat de ministrul justiţiei.

Potrivit art. 62 alin. (8) din Legea cu privire la expertiza judiciară şi statutul expertului judiciar nr. 68 din 14.04.2016, ca urmare a examinării sesizării privind faptele expertului judiciar ce pot constitui abateri disciplinare, Comisia de disciplină pronunţă dispozitivul hotărârii prin care constată sau nu abaterea disciplinară şi stabileşte, după caz, sancţiunea.

Potrivit art. 60 alin. (2) din Legea nr. 68 din 14.04.2016, se consideră vădit neîntemeiată sesizarea în care sunt invocate fapte ce nu se referă la abateri disciplinare ori fapte pentru care a expirat termenul de prescripție prevăzut la art.

59 alin. (4) sau sesizarea care este depusă în mod repetat, fără a aduce noi dovezi ale faptelor invocate în conţinutul sesizării.

Conform art. 59 alin. (4) din Legea nr. 68 din 14.04.2016, sancţiunea disciplinară poate fi aplicată nu mai târziu de 6 luni de la data constatării abaterii disciplinare şi nu mai târziu de un an de la data comiterii ei. În termenele indicate nu se include durata procedurii penale, perioada aflării în concediu anual de odihnă sau în concediu medical.

Astfel, a afirmat că din sensul normei se deduce că după scurgerea termenului de 1 an din momentul săvârșirii abaterii disciplinare, expertul judiciar nu mai poate fi tras la răspundere disciplinară.

Conform circumstanţelor expuse în sesizare de către reclamantă, se face referire la acţiunile expertului judiciar care au avut loc la 05 noiembrie 2021, prin întocmirea Raportului de expertiză nr. 183 din 05 noiembrie 2021 privind examinarea actelor cu referire la reconstrucţia unei părţi a clădirii.

În coraport cu termenul imperativ de aplicare a sancţiunii disciplinare, reglementat de lege, şi data la care se pretinde că ar fi fost comisă abaterea disciplinară a expertului judiciar Achimov Anatolie, Comisia corect a ajuns la concluzia că termenul de prescripţie pentru atragerea la răspundere disciplinară a expirat.

Suplimentar s-a atras atenția că reclamanta în calitate de abatere disciplinară invocă prevederile art. 58 lit. f) din Legea nr. 68 din 14.04.2016: constituie abateri disciplinare ale expertului judiciar ce ţin de activitatea de expertiză judiciară, efectuarea unei expertize judiciare într-un domeniu în care nu deţine calificarea de expert judiciar, la caz se atestă faptul că de către expertul judiciar Achimov Anatolie a fost efectuată o expertiză extrajudiciară, fiind efectuată la cererea lui ***** şi *****.

Astfel, potrivit art. 11 alin. (2) din Legea nr. 68 din 14.04.2016, expertiza judiciară se efectuează în temeiul actului de dispunere a expertizei judiciare, emis în conformitate cu prevederile legislaţiei de procedură. Iar potrivit art. 19 alin. (2), (3) şi (5) din Legea nr. 68 din 14.04.2016, expertiza extrajudiciară se efectuează în temeiul unei cereri scrise a persoanei fizice sau juridice privind efectuarea expertizei. Expertiza extrajudiciară se realizează în afara unui proces judiciar şi presupune efectuarea unor cercetări metodice, cu aplicarea de cunoştinţe speciale şi procedee tehnico-ştiinţifice, pentru formularea unor concluzii argumentate cu privire la anumite fapte, circumstanţe, obiecte materiale, fenomene şi procese, corpul şi psihicul uman. Expertiza extrajudiciară poate servi drept material auxiliar pentru o plângere, decizie, negociere, tranzacţie de împăcare sau pentru un alt proces de natură extrajudiciară.

Prin urmare, consideră că pretenţiile formulate de către reclamantă, nu au o fundamentare legală, realizată prin interpretarea eronată a prevederilor normative în vigoare.

**Opinia terțului:**

Prin încheierea din 30 mai 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, s-a atras în proces în calitate de persoană terță expertul judiciar Achimov Anatolie; s-a stabilit terțului un termen de 30 zile de la data notificării încheierii pentru prezentarea referinței la acțiune.

Expertul judiciar Achimov Anatolie nu a prezentat referința asupra cererii de chemare în judecată, fiindu-i comunicată acțiunea și anexele la aceasta (f.d. 37, 40).

**În ședința de judecată** reclamanta Veronica Alexeiciuc și avocatul acesteia Anatolie Jereghi au susținut cererea de chemare în judecată pe motivele de fapt și de drept invocate, solicitând admiterea acesteia.

Reprezentanta Ministerului Justiției al Republicii Moldova, Comisiei de disciplină a experților judiciari, Irina Valiuh, nu a recunoscut acțiunea și a solicitat respingerea acesteia ca fiind neîntemeiată, în baza circumstanțelor de fapt și drept indicate în referință.

Terțul, expertul judiciar Anatolie Achimov, în ședința de judecată nu s-a prezentat, fiindu-i comunicată data, ora și locul desfășurării ședinței în corespundere cu prevederile normelor de procedură, nu a comunicat instanței motivele absenței sale și nu a solicitat amânarea examinării cauzei.

Respectiv, în conformitate cu prevederile art. 218 lit. d) din Codul administrativ, instanța a dispus examinarea cauzei în lipsa terțului expertul judiciar Anatolie Achimov.

**Admisibilitatea acțiunii în contencios administrativ**

În fapt și în drept, obiectul acțiunii în contencios administrativ îl constituie acțiunea înaintată de Veronica Alexeiciuc împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova, Direcției Profesii și Servicii Juridice, Comisiei de disciplină a experților judiciari, terț Anatolie Achimov, privind anularea hotărârii nr. CD10/2022 din 11 mai 2023 a Comisiei de disciplină a experților judiciari pe lângă Ministerul Justiției al Republicii Moldova; constatarea abaterilor disciplinare admise de expertul judiciar particular Anatolie Achimov la întocmirea Raportului de expertiză nr. 183 din 05 noiembrie 2021.

Conform art. 22 alin. (1) din Codul administrativ, autoritățile publice și instanțele de judecată competente cercetează starea de fapt din oficiu. Acestea

stabilesc felul și volumul cercetărilor și nu sunt legate nici de expunerile participanților, nici de cererile lor de reclamare a probelor.

Instanța de judecată reține că, în temeiul art. 17 din Codul administrativ, drept vătămat este orice drept sau libertate stabilit/stabilită de lege căruia/căreia i se aduce atingere prin activitate administrativă.

Potrivit art. 189 alin. (1) și (2) din Codul administrativ, orice persoană care revendică încălcarea unui drept al său prin activitatea administrativă a unei autorități publice poate înainta o acțiune în contencios administrativ. O acțiune în contencios administrativ poate fi înaintată și atunci când autoritatea publică nu a soluționat în termen legal o cerere.

În conformitate cu prevederile art. 206 alin. (1) și (2) din Codul administrativ, o acțiune în contencios administrativ poate fi depusă pentru: a) anularea în tot sau în parte a unui act administrativ individual (acțiune în contestare); b) obligarea autorității publice să emită un act administrativ individual (acțiune în obligare); c) impunerea la acțiune, la tolerare a acțiunii sau la inacțiune (acțiune în realizare); d) constatarea existenței sau inexistenței unui raport juridic ori nulității unui act administrativ individual sau a unui contract administrativ (acțiune în constatare); sau e) anularea în tot sau în parte a unui act administrativ normativ (acțiune de control normativ).

Acțiunea în constatare prezumă existența unui interes îndreptățit pentru constatarea solicitată. Acțiunea în constatare nu poate fi înaintată dacă reclamantul își poate sau și-ar putea revendica drepturile printr-o altă acțiune prevăzută la alin. (1), cu excepția situației când se urmărește constatarea nulității unui act administrativ individual sau normativ.

Potrivit art. 207 alin. (1) din Codul administrativ, instanța verifică din oficiu dacă sunt întrunite condițiile pentru admisibilitatea unei acțiuni în contenciosul administrativ. Dacă este inadmisibilă, acțiunea în contencios administrativ se declară ca atare prin încheiere judecătorească susceptibilă de recurs.

Art. 207 alin. (2) din Codul administrativ, prevede că acțiunea în contencios administrativ se declară inadmisibilă în special când:

a) există o hotărâre judecătorească definitivă cu privire la un litigiu între aceleași părți, cu același obiect și pe aceleași temeiuri de drept;

b) există o încheiere judecătorească prin care s-a dispus încetarea procesului în legătură cu faptul că reclamantul a renunțat la acțiune sau și-a retras acțiunea într-un litigiu între aceleași părți, cu același obiect și pe aceleași temeiuri de drept sau că între parți s-a încheiat o tranzacție de împăcare;

c) la aceeași sau la altă instanță de judecată se examinează o acțiune între aceleași părți, cu același obiect și pe aceleași temeiuri de drept;

d) acțiunea a fost depusă după expirarea termenului prevăzut la art. 209;

e) reclamantul nu poate revendica încălcarea, prin activitatea administrativă, a unui drept în sensul art. 17;

f) nu sunt întrunite condițiile prevăzute la art. 208 din Codul administrativ – procedura prealabilă;

g) acțiunea a fost depusă de o persoană fără împuterniciri în acest sens;

h) cererea de chemare în judecată nu corespunde cerințelor prevăzute la art. 211 alin. (1) și (2) și art. 212 alin. (1) și reclamantul nu a înlăturat neajunsurile în termenul stabilit de instanța de judecată.

Conform art. 19 din Codul administrativ, cererea prealabilă este instituția care oferă o cale de soluționare prejudiciară a litigiilor administrative.

Conform art. 208 alin. (1) din Codul administrativ, în cazurile prevăzute de lege, până la înaintarea acțiunii în contencios administrativ, se va respecta procedura prealabilă.

În temeiul art. 209 alin. (1) și (2) din Codul administrativ, acțiunea în contestare și acțiunea în obligare se înaintează în decurs de 30 de zile, dacă legea nu prevede altfel. Acest termen începe să curgă de la: a) data comunicării sau notificării deciziei cu privire la cererea prealabilă sau data expirării termenului prevăzut de prezentul cod pentru soluționarea acesteia; b) data comunicării sau notificării actului administrativ individual, dacă legea nu prevede procedura prealabilă. Prevederile art. 165 alin. (1) referitoare la nesoluționarea în termen se aplică corespunzător. Dacă informația cu privire la exercitarea căilor de atac nu se conține în actul administrativ individual sau în decizia cu privire la cererea prealabilă ori este indicată incorect, înaintarea acțiunii în contencios administrativ se admite în termen de un an de la comunicarea sau notificarea actului administrativ sau a deciziei cu privire la cererea prealabilă.

Astfel, analizând materialele cauzei în coroborare cu materialele dosarului administrativ, precum și argumentele participanților la proces, având în vedere faptul că în prezenta cauză părțile nu au invocat și nu au dovedit prin probe pertinente că ar exista o hotărâre judecătorească definitivă cu privire la un litigiu între aceleași părți, cu același obiect și pe aceleași temeiuri de drept, că ar exista o încheiere judecătorească prin care s-a dispus încetarea procesului în legătură cu faptul că reclamantul a renunțat la acțiune sau și-a retras acțiunea într-un litigiu între aceleași părți, cu același obiect și pe aceleași temeiuri de drept, că între parți s-a încheiat o tranzacție de împăcare sau că, la aceeași sau la altă instanță de judecată se examinează o acțiune între aceleași părți, cu același obiect și pe aceleași temeiuri de drept, nu sunt temeiuri de a considera că acțiunea a fost depusă după expirarea termenului prevăzut la art. 209 din Codul administrativ, a fost respectată procedura de adresare în instanța de judecată, acțiunea a fost semnată și depusă de Veronica Alexeiciuc, iar reclamanta poate revendica încălcarea, prin activitatea administrativă, a unui drept în sensul art. 17 din Codul administrativ,

instanța de judecată ajunge la concluzia că, acțiunea în contencios administrativ înaintată împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova, Direcției Profesii și Servicii Juridice, Comisiei de disciplină a experților judiciari, terț Anatolie Achimov, privind anularea hotărârii nr. CD10/2022 din 11 mai 2023 a Comisiei de disciplină a experților judiciari pe lângă Ministerul Justiției al Republicii Moldova; constatarea abaterilor disciplinare admise de expertul judiciar particular Anatolie Achimov la întocmirea Raportului de expertiză nr. 183 din 05 noiembrie 2021, întrunește condițiile pentru admisibilitatea unei acțiuni în contenciosul administrativ și, respectiv, este pasibilă de examinare în fond.

**Aprecierea instanței:**

Examinând circumstanțele de fapt și drept invocate prin prisma probelor pertinente și concludente administrate în proces, cercetând materialele cauzei și ale dosarului administrativ, instanța de judecată ajunge la concluzia că acțiunea reclamantei Veronica Alexeiciuc este întemeiată și urmează să fie admisă parțial, reieșind din următoarele considerente.

Conform art. 53 alin. (1) din Constituție, persoana vătămată într-un drept al său de o autoritate publică, printr-un act administrativ sau prin nesoluționarea în termenul legal a unei cereri, este îndreptățită să obțină recunoașterea dreptului pretins, anularea actului şi repararea pagubei.

În corespundere cu art. 1 alin. (1) din Codul administrativ, legislația administrativă reprezintă cadrul juridic principal prin care se asigură reglementarea raporturilor administrative la înfăptuirea activității administrative și a controlului judecătoresc asupra acesteia. (2) Legislația administrativă se întemeiază pe normele constituționale dezvoltate în prezentul cod, în alte legi și în alte acte normative subordonate legii, care reglementează raporturile administrative și care trebuie să fie în concordanță cu Constituția Republicii Moldova. (3) Actele normative subordonate legii se aplică la reglementarea raporturilor administrative doar în cazurile în care sânt emise în temeiul legii și nu contravin ei.

Instanța ține să menționeze că, în conformitate cu art. 2 alin. (2) din Codul administrativ, anumite aspecte ce țin de activitatea administrativă privind domenii specifice de activitate pot fi reglementate prin norme legislative speciale derogatorii de la prevederile prezentului cod numai dacă această reglementare este absolut necesară și nu contravine principiilor prezentului cod.

În acord cu reglementările legale statuate la art. 3 din Codul administrativ, legislația administrativă are drept scop reglementarea procedurii de înfăptuire a activității administrative și a controlului judecătoresc asupra acesteia, în vederea asigurării respectării drepturilor și a libertăților prevăzute de lege ale persoanelor fizice și juridice, ținându-se cont de interesul public și de regulile statului de drept.

Art. 5 din Codul administrativ, prevede că, activitatea administrativă reprezintă totalitatea actelor administrative individuale și normative, a contractelor administrative, a actelor reale, precum și a operațiunilor administrative realizate de autoritățile publice în regim de putere publică, prin care se organizează aplicarea legii şi se aplică nemijlocit legea.

Conform art. 10 alin. (1) din Codul administrativ, actul administrativ individual este orice dispoziție, decizie sau altă măsură oficială întreprinsă de autoritatea publică pentru reglementarea unui caz individual în domeniul dreptului public, cu scopul de a produce nemijlocit efecte juridice, prin naşterea, modificarea sau stingerea raporturilor juridice de drept public.

Conform art. 11 alin. (1) Codul administrativ, actele administrative individuale pot fi: a) acte defavorabile – actele care impun destinatarilor lor obligații, sancțiuni, sarcini sau afectează drepturile/interesele legitime ale persoanelor ori care resping, în tot sau în parte, acordarea avantajului solicitat, b) acte favorabile – actele care creează destinatarilor săi un beneficiu sau un avantaj de orice fel.

Conform art.17 din Codul administrativ, drept vătămat este orice drept sau libertate stabilit/stabilită de lege căruia/căreia i se aduce atingere prin activitate administrativă.

Conform art. 20 din Codul administrativ, dacă printr-o activitate administrativă se încalcă un drept legitim sau o libertate stabilită prin lege, acest drept poate fi revendicat printr-o acțiune în contencios administrativ, cu privire la care decid instanțele de judecată competente pentru examinarea procedurii de contencios administrativ, conform prezentului cod.

În accepțiunea art. 21 din Codul administrativ, autorităţile publice şi instanţele de judecată competente trebuie să acționeze în conformitate cu legea şi alte acte normative. Exercitarea atribuţiilor legale nu poate fi contrară scopului pentru care acestea au fost reglementate. Autorităţile publice şi instanţele de judecată competente nu pot dispune limitarea exercitării drepturilor şi a libertăţilor persoanelor decât în cazurile şi în condiţiile expres stabilite de lege.

În temeiul art. 22 din Codul administrativ, autorităţile publice şi instanţele de judecată competente cercetează starea de fapt din oficiu. Acestea stabilesc felul şi volumul cercetărilor şi nu sunt legate nici de expunerile participanţilor, nici de cererile lor de reclamare a probelor. Faptele deja cunoscute autorităţilor publice sau instanţelor de judecată competente, faptele general notorii şi faptele prezumate în virtutea prevederilor legale nu necesită a fi probate, până la proba contrarie.

În corespundere cu art. 39 din Codul administrativ, orice persoană care revendică un drept vătămat de către o autoritate publică în sensul art. 17 sau prin nesoluționarea în termenul legal a unei cereri se poate adresa instanței de judecată competente.

Prin prisma art. 189 alin. (1) din Codul administrativ, orice persoană care revendică încălcarea unui drept al său prin activitatea administrativă a unei autorități publice poate înainta o acțiune în contencios administrativ.

Potrivit prevederilor art. 219 alin. (3) din Codul administrativ, instanţa de judecată nu are dreptul să depăşească limitele pretenţiilor din acţiune, însă, totodată, nu este legată de textul cererilor formulate de participanţii la proces.

Iar art. 224 alin. (1) lit. a) și b) din Codul administrativ prevede expres că, examinând acțiunea în contencios administrativ în fond, instanța de judecată adoptă una dintre următoarele hotărâri: a) în baza unei acţiuni în contestare, anulează în tot sau în parte actul administrativ individual, precum şi o eventuală decizie de soluţionare a cererii prealabile, dacă acestea sunt ilegale şi prin ele reclamantul este vătămat în drepturile sale; b) în baza unei acțiuni în obligare, anulează în tot sau în parte actul administrativ individual de respingere a solicitării sau o eventuală decizie adoptată în procedura prealabilă și obligă autoritatea publică să emită un act administrativ individual, dacă revendicarea pretenției reclamantului de emitere a actului este întemeiată.

Din conținutul cererii de chemare în judecată și probatoriului administrat de participanții la proces, se atestă că, la 21 februarie 2022, reclamanta Veronica Alexeiciuc a depus la Ministerul Justiției, Direcția Profesii și Servicii Juridice, Comisia de disciplină a experților judiciari, o sesizare privind atragerea la răspundere disciplinară a expertului judiciar Anatolie Achimov, invocând depășirea competențelor la întocmirea raportului de expertiză extrajudiciară nr. 183 din 05 noiembrie 2021. Sesizarea a fost înregistrată cu nr. 456 (f.d. 70-75 dosar administrativ).

Prin scrisoarea nr. 05/456 din 21 martie 2022, reclamanta Veronica Alexeiciuc a fost informată că, Comisia de disciplină a experților judiciari nu este constituită, precum și că Ministerul Justiției întreprinde măsuri de soluționare în vederea constituirii Comisiei (f.d. 68 dosar administrativ).

Prin ordinul ministrului justiției nr. 296 din 25 noiembrie 2022 a fost constituită Comisia de disciplină a experţilor judiciari pe lângă Ministerul Justiţiei (f.d. 44-45).

Prin scrisoarea nr. 12/2023 din 13 februarie 2023, Comisia de disciplină a experţilor judiciari a remis pentru cunoștință în adresa expertului judiciar Anatolie Achimov materialele sesizării, și a explicat faptul că are dreptul să depună opinia scrisă, documente și alte probe pe care își întemeiază obiecțiile referitor la cele invocate în sesizare, în termen de 15 zile calendaristice de la data recepționării materialelor (f.d. 67 dosar administrativ).

La 10 martie 2023, Ministerul Justiției a înregistrat cu nr. 13/2023 opinia expertului judiciar Anatolie Achimov cu privire la interpelarea nr. 12/2023 din 13 februarie 2023 (f.d. 61-66 dosar administrativ).

Potrivit citației din 12 aprilie 2023, expertul judiciar Anatolie Achimov și Veronica Alexeiciuc au fost invitați de către Comisia de disciplină a experţilor judiciari de pe lângă Ministerul Justiției pe data de 11 mai 2023, ora 13:00, în legătură cu examinarea sesizării privind acțiunile expertului judiciar Anatolie Achimov (f.d. 59-60 dosar administrativ).

La 11 mai 2023, Comisia a examinat sesizarea și a emis hotărârea nr. CD10/2023, prin care a respins sesizarea ca fiind vădit neîntemeiată, în legătură cu expirarea termenului de prescripție de atragere la răspundere disciplinară a expertului judiciar.

Potrivit hotărârii nr. CD10/2023 din 11 mai 2023, Comisia a apreciat:

*„Analizând raportul asupra sesizării depuse de către cet. Alexeiciuc Veronica în raport cu materialele prezentate, Comisia consideră necesar de a respinge sesizarea ca fiind vădit neîntemeiată pentru următoarele motive:*

*În conformitate cu ari. 60 alin. (2) din Legea nr. 68/2016 cu privire la expertiza judiciară și statutul expertului judiciar, se consideră vădit neîntemeiată sesizarea în care sunt invocate fapte ce nu se referă la abateri disciplinare ori fapte pentru care a expirat termenul de prescripție prevăzut la art. 59 alin. (4) sau sesizarea care este depusă în mod repetat, fără a aduce noi dovezi ale (aptelor invocate în conținutul sesizării.*

*Conform art. 59 alin. (4) din Legea nr. 68/2016 cu privire la expertiza judiciară și statutul expertului judiciar, sancțiunea disciplinară poate fi aplicată nu mai târziu de 6 luni de la data constatării abaterii disciplinare şi nu mai târziu de un an de la data comiterii ei. În termenele indicate nu se include durata procedurii penale, perioada aflării în concediu anual de odihnă sau în concediu medical. În cazul în care dintr-o hotărâre definitivă a unei instanțe judecătorești naționale sau internaționale rezultă săvârşirea unei abateri disciplinare, sancțiunea disciplinară se aplică în termen de un an de la data la care a devenit definitivă hotărârea instanţei judecătoreşti naționale sau internaționale.*

*Reieşind din sensul normei se deduce că, după scurgerea termenului de 1 an din momentul săvârşirii abaterii disciplinare, expertul judiciar nu mai poate fi atras la răspunderea disciplinară.*

*În speță, conform circumstanțelor expuse în sesizare, autorul face referire la acțiunile expertului judiciar care au avut loc la 05 noiembrie 2021, prin întocmirea Raportului de expertiză nr. 183 dii 05 noiembrie 2021 privind examinarea actelor cu referire la reconstrucția a unei părți a clădirii.*

*Coroborând termenul imperativ reglementat de lege, cu data la care autorul sesizării pretinde că ar fost comisă abaterea disciplinară, Comisia ajunge la concluzia că termenul de prescripție pentru atragerea la răspunderea disciplinară a expertului judiciar a expirat. Or, instituirea unui termen de prescripție pentru constatarea abaterii disciplinare rezidă în asigurarea legalității procedurii*

*disciplinare, împiedicând astfel declanşarea discreţionară a acesteia”* (f.d. 4-6 dosar administrativ).

La 23 mai 2023, reclamanta Veronica Alexeiciuc a contestat hotărârea nr. CD10/2023 din 11 mai 2023, solicitând anularea acesteia și constatarea abaterii disciplinare.

Astfel, obiect al prezentului litigiu îl constituie legalitatea și temeinicia hotărârii nr. CD10/2023 din 11 mai 2023, emisă de Comisia de disciplină a experților judiciari din cadrul Ministerului Justiției al Republicii Moldova, prin care sesizarea reclamantei a fost respinsă ca vădit neîntemeiată, în legătură cu expirarea termenului de prescripție pentru atragerea la răspundere disciplinară a expertului judiciar Anatolie Achimov.

Conform art. 225 din Codul administrativ, instanța nu este competentă să se pronunțe asupra oportunității unui act administrativ, ci doar asupra legalității acestuia. Verificarea exercitării dreptului discreționar de către autoritatea publică se limitează la aspectele enumerate la alin. (2) al aceluiași articol.

Potrivit art. 57 din Legea nr. 68/2016 cu privire la expertiza judiciară și statutul expertului judiciar (în redacția la data depunerii sesizării), pentru încălcarea prevederilor legislaţiei cu privire la expertiza judiciară, a unor norme ale Codului deontologic al experţilor judiciari, pentru pagubele materiale cauzate, contravenţiile sau infracţiunile săvârşite în timpul serviciului sau în legătură cu exercitarea atribuţiilor sale, expertul judiciar poartă răspundere disciplinară, civilă, contravenţională sau penală, după caz.

(2) Tragerea la răspundere disciplinară a expertului judiciar pentru abateri disciplinare ce vizează activitatea de expertiză judiciară se face în conformitate cu prezenta lege.

Potrivit art. 58 din Legea nr. 68/2016 cu privire la expertiza judiciară și statutul expertului judiciar (în redacția la data depunerii sesizării), constituie abateri disciplinare ale expertului judiciar ce ţin de activitatea de expertiză judiciară: a) nerespectarea secretului profesional; b) săvârşirea unor fapte care aduc atingere onoarei şi probităţii profesionale ori bunelor moravuri; c) neprezentarea raportului de expertiză în termenul stabilit fără motive întemeiate; d) tergiversarea sistematică şi atitudinea neglijentă în activitatea de efectuare a expertizei judiciare; e) refuzul nemotivat de a efectua expertiza judiciară; f) efectuarea unei expertize judiciare într-un domeniu în care nu deţine calificarea de expert judiciar; g) refuzul nejustificat de a-şi îndeplini obligaţiile profesionale; h) constatarea săvârşirii unor acţiuni ilegale la obţinerea licenţei; i) desfăşurarea activităţii de expertiză judiciară într-o altă formă organizatorică decât cele prevăzute de prezenta lege; j) efectuarea de expertize judiciare în perioada de suspendare a activităţii; k) lipsa arhivei rapoartelor de expertiză sau ţinerea arhivei cu încălcarea prevederilor art. 39; l)

neprezentarea rapoartelor anuale de activitate, în cazul experţilor judiciari care îşi desfăşoară activitatea în cadrul unui birou de expertiză judiciară.

Conform art. 59 din Legea nr. 68/2016 cu privire la expertiza judiciară și statutul expertului judiciar (în redacția la data depunerii sesizării), pentru comiterea abaterilor disciplinare ce ţin de activitatea de expertiză judiciară, expertului judiciar îi pot fi aplicate următoarele sancţiuni disciplinare: a) avertisment; b) mustrare; c) amendă cuprinsă între 30 şi 50 de unităţi convenţionale; d) suspendarea activităţii de expert judiciar pe o perioadă de până la 6 luni; e) retragerea licenţei pentru exercitarea profesiei de expert judiciar. (2) La aplicarea sancţiunii disciplinare se ţine cont de gravitatea abaterii disciplinare, de circumstanţele în care a fost comisă aceasta, de activitatea şi comportamentul expertului judiciar.

(3) Pentru abaterile disciplinare prevăzute la art. 58 lit. f), i), j) şi k) se aplică sancţiunea retragerii licenţei pentru exercitarea profesiei de expert judiciar pentru toate domeniile de specialitate în care o deţine.

(4) ***Sancţiunea disciplinară*** *poate fi aplicată* ***nu mai târziu de 6 luni de la data constatării abaterii disciplinare şi nu mai târziu de un an de la data comiterii ei****. În termenele indicate nu se include durata procedurii penale, perioada aflării în concediu anual de odihnă sau în concediu medical. În cazul în care dintr-o hotărâre definitivă a unei instanţe judecătoreşti naţionale sau internaţionale rezultă săvârşirea unei abateri disciplinare, sancţiunea disciplinară se aplică în termen de un an de la data la care a devenit definitivă hotărârea instanţei judecătoreşti naţionale sau internaţionale*.

(5) Dacă în decursul unui an de la data aplicării sancţiunii disciplinare expertul judiciar sancţionat nu comite o nouă abatere, se consideră că acesta nu a fost supus sancţiunii disciplinare.

Iar conform art. 60 din Legea nr. 68/2016 cu privire la expertiza judiciară și statutul expertului judiciar (în redacția la data depunerii sesizării), *procedura disciplinară începe de drept în momentul depunerii sesizării motivate privind faptele expertului judiciar care pot constitui abateri disciplinare. Această sesizare poate fi depusă de orice persoană care se consideră lezată în drepturi prin acţiunile expertului judiciar, precum şi de către ministrul justiţiei, conducătorul instituţiei publice de expertiză judiciară, părţile în proces.*

(2) Se consideră vădit neîntemeiată sesizarea în care sunt invocate fapte ce nu se referă la abateri disciplinare ori fapte pentru care a expirat termenul de prescripţie prevăzut la art. 59 alin. (4) sau sesizarea care este depusă în mod repetat, fără a aduce noi dovezi ale faptelor invocate în conţinutul sesizării.

(3) Aplicarea sancţiunilor disciplinare prevăzute la art. 59 alin. (1) lit. a), b) sau c) expertului judiciar, indiferent de forma de organizare a activităţii sale, se

face printr-o hotărâre a Comisiei de disciplină a experţilor judiciari (denumită în continuare *Comisie de disciplină*), conform procedurii prevăzute de prezenta lege.

(4) Sancţiunile prevăzute la art. 59 alin. (1) lit. d) şi e) se aplică de către ministrul justiţiei în temeiul hotărârii Comisiei de disciplină.

(5) Copia hotărârii redactate a Comisiei de disciplină se transmite, în termen de 5 zile lucrătoare de la data pronunţării acesteia, instituţiei publice de expertiză judiciară în care activează expertul judiciar sau, respectiv, Ministerului Justiţiei.

(6) Actul prin care s-a aplicat sancţiunea disciplinară poate fi contestat în instanţa de contencios administrativ.

În conformitate cu prevederile art. 61-62 din Legea nr. 68/2016 cu privire la expertiza judiciară și statutul expertului judiciar (în redacția la data depunerii sesizării), *Comisia de disciplină se constituie pe lângă Ministerul Justiţiei şi are drept scop examinarea cazurilor de încălcare a disciplinei şi deontologiei expertului judiciar, precum şi sancţionarea disciplinară a experţilor judiciari, indiferent de forma de organizare a activităţii lor, conform prevederilor prezentei legi şi ale propriului regulament aprobat de ministrul justiţiei*.

Comisia de disciplină se constituie prin ordinul ministrului justiţiei şi este formată din 7 membri cu un mandat de 4 ani: 4 experţi judiciari, câte unul din fiecare instituţie publică de expertiză judiciară, 2 reprezentanţi ai societăţii civile şi un expert judiciar din rândul celor care îşi desfăşoară activitatea în cadrul unui birou de expertiză judiciară. Experţii judiciari din rândul celor care îşi desfăşoară activitatea în cadrul unui birou de expertiză judiciară şi reprezentantul societăţii civile sunt selectaţi, prin concurs, de către Ministerul Justiţiei.

Prin ordinul de constituire a Comisiei de disciplină sunt desemnaţi de asemenea 7 membri supleanţi ai membrilor permanenţi, conform distribuţiei prevăzute la alin. (2). Secretariatul Comisiei de disciplină este asigurat de Ministerul Justiţiei, secretarul acesteia fiind desemnat prin ordinul ministrului justiţiei. Experţii judiciari cărora le-au fost aplicate sancţiuni disciplinare în ultimii 3 ani nu pot fi membri ai Comisiei de disciplină. Dacă unul dintre membrii Comisiei de disciplină este subiect al procedurii disciplinare, acesta va fi înlocuit cu un membru supleant. Şedinţa Comisiei de disciplină este deliberativă dacă la ea participă 5 membri. Deciziile Comisiei de disciplină se adoptă cu votul majorităţii membrilor comisiei.

Membrii Comisiei de disciplină sunt obligaţi să păstreze secretul deliberărilor şi să nu dezvăluie nicio opinie exprimată pe parcursul procedurii disciplinare.

*Sesizarea privind faptele expertului judiciar care pot constitui abateri disciplinare se adresează Comisiei de disciplină şi se depune la Ministerul Justiţiei.*

*<u>În cel mult 5 zile lucrătoare</u> de la înregistrarea sesizării se stabileşte data examinării ei, care se comunică autorului sesizării, expertului judiciar şi*

*membrilor Comisiei de disciplină. Copii ale sesizării şi ale materialelor care o însoţesc se transmit expertului judiciar vizat şi membrilor Comisiei de disciplină cu cel puţin 15 zile calendaristice înainte de data examinării cauzei*.

Şedinţele Comisiei de disciplină sunt publice, cu excepţia cazului în care, pentru protejarea informaţiilor cu acces limitat, comisia decide, printr-o hotărâre, că şedinţa sau o parte a acesteia urmează să fie închisă.

Cauza disciplinară se examinează cu participarea obligatorie a expertului judiciar vizat în sesizare. La examinarea cauzei este obligatorie citarea persoanei care a depus sesizarea sau a reprezentantului acesteia. La examinarea cauzei disciplinare, expertul judiciar poate fi reprezentat sau asistat de un avocat sau de o altă persoană aleasă de el în calitate de reprezentant. Neprezentarea fără motive a expertului judiciar în şedinţa Comisiei de disciplină în care se examinează cauza disciplinară nu împiedică examinarea acesteia.

Secretarul Comisiei de disciplină asigură accesul expertului judiciar şi al persoanei care a depus sesizarea, precum şi al reprezentanţilor acestora, la toate documentele referitoare la caz. În şedinţele Comisiei de disciplină pot fi chemaţi şi audiaţi martori.

*Ca urmare a examinării sesizării privind faptele expertului judiciar ce pot constitui abateri disciplinare, Comisia de disciplină pronunţă dispozitivul hotărârii prin care* ***constată sau nu abaterea disciplinară*** *şi stabileşte, după caz, sancţiunea.* Sub sancţiunea nulităţii, dispozitivul se pronunţă în mod public şi trebuie să fie motivat.

Astfel, se reține că, instanța de contencios administrativ nu poate substitui organele colegiale în exercitarea atribuțiilor acestora.

Totodată, instanța reține la caz fiind aplicabile prevederile Regulamentului Comisiei de disciplină a experților judiciari (în continuare Regulament), aprobat prin Ordinul ministrului justiției nr. 120 din 14 februarie 2018.

Potrivit pct. 1 din Regulament, prezentul Regulament stabileşte atribuţiile şi modul de funcţionare a Comisiei de disciplină a experţilor judiciari (în continuare – Comisia de disciplină) în cadrul procedurii de examinare a cazurilor de încălcare a disciplinei şi deontologiei expertului judiciar, sancţionarea disciplinară a experţilor judiciari, indiferent de forma de organizare a activităţii lor.

Conform pct. 27 din Regulament, examinarea cauzei disciplinare are la bază următoarele principii: a) dreptul la apărare – expertul judiciar este în drept să fie audiat, să prezinte dovezi în apărarea sa, să fie reprezentat sau asistat de un avocat sau de o altă persoană aleasă de el în calitate de reprezentant; b) celeritatea procedurii – Comisia de disciplină este obligată să soluţioneze sesizarea fără întârziere, cu respectarea drepturilor persoanelor implicate şi a legislaţiei; c) proporţionalitatea sancţiunii – examinarea cazului şi aplicarea sancţiunii se realizează prin asigurarea unui raport echitabil între gravitatea abaterii disciplinare,

circumstanţele în care a fost comisă aceasta, activitatea şi comportamentul expertului judiciar, impactul faptei asupra imaginii profesiei de expert judiciar, de o parte, şi sancţiunea disciplinară aplicată, de altă parte; d) unicitatea sancţiunii – pentru o abatere disciplinară se aplică doar o singură sancţiune disciplinară; e) publicitatea cauzei disciplinare – şedinţele Comisiei de disciplină sunt publice, cu excepţiile stabilite la pct. 22.

În conformitate cu pct. 37 din Regulament, Comisia de disciplină examinează cauza disciplinară şi adoptă una din următoarele hotărâri:

a) constată abaterea disciplinară şi aplică una din sancţiunile disciplinare prevăzute la art. 59 alin. (1) lit. a)-c) din Lege;

b) constată abaterea disciplinară şi transmite hotărârea sa ministrului justiţiei pentru aplicarea sancţiunii disciplinare prevăzute la art. 59 alin. (1) lit. d) şi e) din Lege;

c) nu constată abaterea disciplinară şi respinge sesizarea;

d) respinge sesizarea ca vădit neîntemeiată, conform art. 60 alin. (2) din Lege;

e) încetează procedura disciplinară, în caz de deces al expertului judiciar vizat în procedura disciplinară sau lipsei acestei calităţi la momentul săvârşirii faptelor, examinării sesizării şi adoptării hotărârii.

Având în vedere circumstanțele cauzei în coroborare cu prevederile legale, instanța conchide că nu poate substitui organul disciplinar în aprecierea fondului abaterii, însă poate examina legalitatea refuzului de examinare a sesizării.

Astfel, potrivit art. 59 alin. (4) din Legea nr. 68/2016, sancțiunea disciplinară poate fi aplicată nu mai târziu de 6 luni de la data constatării abaterii și nu mai târziu de un an de la data comiterii acesteia.

Subsecvent, la caz fapta imputată expertului judiciar Anatolie Achimov constă în întocmirea raportului de expertiză extrajudiciară nr. 183 din 05 noiembrie 2021 cu depășirea competențelor la întocmirea acestuia.

Potrivit materialelor cauzei, sesizarea a fost depusă la 21 februarie 2022, deci în interiorul termenului legal de un an. Totodată, instanța reține însă că la data depunerii sesizării, Comisia de disciplină nu era constituită, or Comisia de disciplină a experților judiciari a fost constituită prin Ordinul nr. 296 din 25 noiembrie 2022 iar examinarea sesizării de facto a avut loc la 11 mai 2023.

În aceste condiții, judecătorul constată că întârzierea examinării sesizării nu este imputabilă reclamantei Veronica Alexeiciuc.

*Instanța reține că termenul de prescripție reglementat de art. 59 alin. (4) din Legea nr. 68/2016 este un termen de decădere privind aplicarea sancțiunii disciplinare. Totuși, interpretarea strict formală a normei, în situația în care autoritatea însăși nu și-a constituit organul competent pentru examinarea sesizărilor, ar conduce la lipsirea de eficiență a dreptului persoanei lezate de a solicita tragerea la răspundere disciplinară a expertului.*

Subsecvent, instanța reține că principiile statului de drept, legalitatea și accesul efectiv la un mecanism disciplinar impun ca autoritatea să nu poată invoca propria inacțiune instituțională, și anume lipsa constituirii Comisiei să nu producă efecte defavorabile petiționarului, iar principiul bunei administrări și al celerității să fie respectat.

Instanța constată că respingerea sesizării ca vădit neîntemeiată exclusiv pe motivul prescripției, în condițiile în care întârzierea examinării a fost determinată de nefuncționarea Comisiei, reprezintă o aplicare formalistă a legii și contravine principiului proporționalității.

Totodată, cu referire la argumentul pârâtului precum că termenul este imperativ și nu admite derogări, instanța reține că caracterul imperativ nu exclude interpretarea sistemică, legea nu reglementează situația lipsei organului competent, iar vidul instituțional nu poate produce efecte în detrimentul persoanei lezate.

Subsecvent, principiul potrivit căruia nimeni nu poate invoca propria culpă este aplicabil și autorităților publice.

Astfel, în perioada februarie 2022 – noiembrie 2022, nu exista organ competent funcțional pentru a examina sesizarea reclamantei, iar în consecință, nu exista posibilitate juridică efectivă de examinare a sesizării. *Principiul bunei administrări impune autorităților obligația de a organiza mecanismele disciplinare în mod efectiv. Statul nu poate crea o situație de imposibilitate instituțională și ulterior să invoce prescripția generată de propria inacțiune*.

Cu referire la invocarea de către Comisia de disciplină a experților judiciari a prevederilor art. 60 alin. (2) din Legea nr. 68/2016 și anume calificarea *„vădit neîntemeiată sesizarea”,* instanța precizează că potrivit art. 60 alin. (2) din Legea nr. 68/2016, sesizarea este vădit neîntemeiată dacă faptele invocate nu constituie abateri disciplinare sau termenul de prescripție este expirat.

În consecință instanța reține că sesizarea a fost depusă în termenul legal – 21 februarie 2022, iar constatarea prescripției a intervenit exclusiv ca urmare a inacțiunii autorității.

Prin urmare, calificarea sesizării drept „*vădit neîntemeiată*” este contrară legii. Or, Comisia urma să procedeze la examinarea fondului sesizării și să stabilească dacă expertul judiciar Anatolie Achimov a acționat în limitele competenței sale și dacă a existat abatere disciplinară în sensul art. 58 din Legea nr. 68/2016 cu privire la expertiza judiciară și statutul expertului judiciar, și doar ulterior să analizeze dacă are sau nu posibilitatea de a-i aplica sancțiunea disciplinară, ținând cont de termenii stabiliți de lege.

Mai mult ca atât, potrivit art. 60 alin. (2) din Legea nr. 68/2016, o sesizare este calificată ca „vădit neîntemeiată” atunci când, în mod evident și fără a fi necesară o examinare în fond, faptele invocate nu constituie abatere disciplinară, sau termenul de prescripție este manifest expirat.

Caracterul „vădit” presupune o constatare preliminară, sumară, anterioară declanșării unei proceduri contradictorii. Or, în speță, Comisia a respectat prevederile art. 62 din Legea nr. 68/2016, a transmis materialele expertului vizat, a acordat termen pentru depunerea opiniei, a stabilit data examinării, a citat părțile, a desfășurat ședință publică.

Aceste demersuri sunt specifice examinării în fond, nu etapei de stabilire a admisibilității sesizării. În consecință, din moment ce sesizarea a parcurs faza de admisibilitate și a fost supusă examinării contradictorii, aceasta nu mai putea fi calificată ulterior drept „vădit neîntemeiată”, făcându-se referire la expirarea termenului, or termenul este un criteriu de admisibilitate.

Ținând cont de prevederile art. 60 alin. (2) din Legea nr. 68/2016 cu privire la expertiza judiciară și statutul expertului judiciar (în redacția la data depunerii sesizării), care prevede că se consideră vădit neîntemeiată sesizarea în care sunt invocate fapte ce nu se referă la abateri disciplinare ori fapte pentru care a expirat termenul de prescripţie prevăzut la art. 59 alin. (4), instanța ține să menționeze că expirarea termenului reglementat în această normă ține de culpa persoanei care sesizează o presupusă încălcare, pe când în cazul din speță, reclamanta a respectat termenul stabilit de lege pentru depunerea sesizării.

Mai mult, actul administrativ trebuie să fie coerent, previzibil și lipsit de contradicții interne. Declararea implicită a admisibilității sesizării prin desfășurarea procedurii urmată de respingerea ei ca „vădit neîntemeiată” cu referire la expirarea termenului de atragere la răspundere a expertului, constituie o contradicție procedurală evidentă.

Nu este posibil, în mod juridic, ca o sesizare să fie suficient de serioasă pentru a declanșa o procedură contradictorie completă dar simultan să fie calificată drept tardivă. Prin urmare, soluția adoptată de către Comisia de disciplină a experților judiciari este afectată de nelegalitate prin lipsă de coerență și logică juridică.

Cu referire la solicitarea reclamantei Veronica Alexeiciuc privind constatarea directă a abaterii disciplinare de către instanța de judecată, se reține că potrivit art. 61 și 62 din Legea nr. 68/2016 cu privire la expertiza judiciară și statutul expertului judiciar, competența de a constata abaterea disciplinară și de a aplica sancțiuni aparține exclusiv Comisiei de disciplină. Instanța nu poate substitui organul colegial, prin urmare, acest capăt de cerere este neîntemeiat. O asemenea abordare ar echivala cu exercitarea procedurii administrative proprii autorității publice, contrar limitelor controlului judecătoresc.

Mai mult ca atât, instanța atestă că solicitarea excede competența instanței de contencios administrativ. Conform art. 206 alin. (1) din Codul administrativ, acțiunile în contencios pot viza anularea, obligarea, impunerea, constatarea sau

controlul normativ, dar nu substituirea autorității publice în exercitarea competențelor de constatare a abaterilor disciplinare.

În consecință, instanța constată că hotărârea nr. CD10/2022 din 11 mai 2023 a Comisiei de disciplină a experților judiciari pe lângă Ministerul Justiției al Republicii Moldova, este afectată de nelegalitate, întrucât se atestă aplicarea eronată a instituției prescripției, calificarea sesizării ca fiind vădit neîntemeiată precum și încălcarea principiului bunei administrări. Respectiv, instanța consideră că, remediul adecvat este anularea actului administrativ și obligarea autorității la reexaminarea sesizării.

De asemenea se subliniază că procedura disciplinară constituie un mecanism de protecție a drepturilor persoanelor afectate de activitatea expertului judiciar. Privarea reclamantei de examinarea sesizării exclusiv din cauza lipsei temporare a organului disciplinar echivalează cu lipsirea de acces la un mecanism efectiv și transformarea dreptului într-un drept iluzoriu. Or, drepturile garantate de lege trebuie să fie efective, nu teoretice.

Prin urmare, în contextul celor expuse supra, reieșind din cadrul legal precitat, raportat la materialele cauzei, hotărârea nr. CD10/2022 din 11 mai 2023 a Comisiei de disciplină a experților judiciari pe lângă Ministerul Justiției al Republicii Moldova este pasibilă de anulat.

În conformitate cu prevederile art. 224-225, 229, 232 din Codul administrativ, instanța de judecată

**h o t ă r ă ș t e:**

Se admite parțial acțiunea de contencios administrativ intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Veronica Alexeiciuc împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova, Direcției Profesii și Servicii Juridice, Comisiei de disciplină a experților judiciari, terț Anatolie Achimov, privind anularea actului administrativ și constatarea abaterilor disciplinare admise de expert.

Se anulează hotărârea nr. CD10/2022 din 11 mai 2023 a Comisiei de disciplină a experților judiciari pe lângă Ministerul Justiției al Republicii Moldova, prin care sesizarea depusă de Veronica Alexeiciuc a fost respinsă ca fiind vădit neîntemeiată.

Se obligă Ministerul Justiției al Republicii Moldova, Direcția Profesii și Servicii Juridice, Comisia de disciplină a experților judiciari să supună reexaminării sesizarea depusă de Veronica Alexeiciuc, înregistrată cu nr. 456 la 21 februarie 2022.

În rest, acțiunea se respinge ca neîntemeiată.

Hotărârea este cu drept de atac la Curtea de Apel Centru în termen de 30 zile de la pronunțarea dispozitivului hotărârii, prin intermediul Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani.

Președintele ședinței,
judecătorul Ina Pruteanu

Copia corespunde originalului.
Judecătorul Ina Pruteanu